

شماره: ۲۱۲/۱۸۴۱۵
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۲/۰۱
نوع سند: دارد

وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان امور مالیاتی کشور

سال تولید، پشتیبانی ها،
مانع زدایی ها

بسمه تعالی

معاونت حقوقی و فنی مالیاتی
دفتر حقوقی و قراردادها و امور مالیاتی

جناب آقای مسعود مصلحی
مدیر کل محترم دفتر فنی و مدیریت ریسک مالیاتی

باسلام و احترام

عطف به نامه شماره ۲۳۲/۶۳۳۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۶، به پیوست تصویر دادنامه شماره ۲۷۱ مورخ ۱۴۰۰/۲/۲۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال بند ثالث ماده ۲ آیین نامه اجرایی بندهای الف و ب ماده ۱۲۷ قانون مالیات های مستقیم ارسال می گردد. خواهشمند است دستور فرمایید مفاد دادنامه مزبور به قید فوریت اجرا و مراتب به منظور انعکاس به مرجع اجرای احکام دیوان عدالت اداری به این دفتر ارسال شود.

حسین تاجمیری ریاحی
مدیر کل دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه آرای هیات عمومی

کلاس پرونده:

۹۸۰۳۴۴۲

شاکی:

آقای بهمن زبردست

موضوع:

"ابطال بند ثالث ماده ۲ آیین نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۶۸.۴.۲۵"

تاریخ رأی:

سه شنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰

شماره دادنامه:

۲۷۱

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه : ۲۷۱

تاریخ دادنامه : ۱۴۰۰/۰۲/۲۸

شماره پرونده: ۹۸۰۳۴۴۲

مرجع رسیدگی: هیات عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای بهمن زبردست

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ثالث ماده ۲ آیین نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۶۸.۴.۲۵

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند ثالث ماده ۲ آیین نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۶۸.۴.۲۵ را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" با سلام و احترام، با تقدیم آیین نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم به استحضار می رساند، در بند ثالث ماده ۲ آیین نامه در خصوص یکی از شروط مشمول مالیات اتفافی نبودن « وجوه یا کمک‌های مالی اهدایی به خسارت دیدگان جنگ، زلزله، سیل، آتش سوزی و یا حوادث غیرمترقبه دیگر» مقرر شده: «ثالثاً: وجه یا کمک مالی طرف یک سال از تاریخ وقوع خسارت اهداء شده باشد» گرچه تبصره ذیل ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مقرر نموده « ضوابط اجرایی بندهای (الف) و (ب) طبق آیین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور تهیه خواهد شد.» اما از آنجا که مقنن ذکری از تعیین شرط زمانی برای مشمول مالیات اتفافی نشدن کمک های اهدایی ننموده، همچنین در مواد ۲ و ۳ آیین نامه شروط مفصلی مانند تأیید وقوع خسارت ناشی از حوادث مذکور در بند (ب) توسط فرماندار یا بخشدار محل وقوع خسارت، تعیین میزان خسارت وارده توسط ممیز مالیاتی و نماینده دادگستری محل وقوع خسارت، بیش از خسارت وارده نشدن مجموع وجوه یا کمک های مالی از طرف اشخاص به هر خسارت دیده، ارسال فهرست ارسالی کمک ها پس از تأیید فرماندار یا بخشدار

محل به سازمان امور مالیاتی، برای این عدم شمول ذکر شده که در صورت عدم رعایت هر یک از آنها، پرداخت کننده و دریافت کننده کمک ها « متضامناً مسئول پرداخت مالیات متعلقه خواهند بود»، لذا به نظر می رسد با توجه به وجود این شروط مفصل و این که در هر حال کمک های اهدایی صرفاً تا میزان خسارت تعیین شده توسط سازمان امور مالیاتی و به شرط گزارش در موعد مقرر یک ماهه به این سازمان، مشمول مالیات اتفاقی نخواهد شد، افزودن شرط اضافی موعد یک ساله برای اهدا، هم مصداق تضییق حدود و ثغور و مغایر با ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم و مراد مقنن از این ماده جهت کمک به خسارت دیدگان جنگ، زلزله، سیل، آتش سوزی و یا حوادث غیرمترقبه است و هم خارج از حدود اختیاراتی که به موجب تبصره ذیل ماده ۱۲۷ و در چهارچوب این ماده، به وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و کشور، جهت تهیه آیین نامه تفویض شده و در عمل موجبات تضییع احتمالی حقوق قانونی آسیب دیدگان را فراهم خواهد نمود. لذا با عنایت به این مغایرت با قانون و نیز خارج از حدود اختیارات بودن شرط « ثالثاً: وجه یا کمک مالی ظرف یک سال از تاریخ وقوع خسارت اهداء شده باشد»، از آن مقام عالی درخواست ابطال آن را دارم.

متن مقرر مورد اعتراض به شرح زیر است:

" آیین نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۶۸.۴.۲۵:

.....

ماده ۲- وجوه یا کمک های مالی اهدایی موضوع بند (ب) با احراز شرایط ذیل مشمول مالیات اتفاقی نخواهد بود.

اولاً: وقوع خسارت ناشی از حوادث مذکور در بند (ب) بوده و به تأیید فرماندار یا بخشدار محل وقوع خسارت رسیده باشد. ثانیاً: میزان خسارت وارده توسط ممیز مالیاتی و نماینده دادگستری محل وقوع خسارت و عندالاقضاء با استفاده از اظهار نظر اشخاص بصیر و مطلع که از طرف فرماندار یا بخشدار محل معرفی خواهد شد تعیین شده باشد میزان خسارتی که به ترتیب مذکور تعیین می شود برای استفاده از معافیت مالیاتی قطعی است. ثالثاً: وجه یا کمک مالی ظرف یک سال از تاریخ وقوع خسارت اهداء شده باشد. رابعاً: مجموع وجوه یا کمک های مالی از طرف اشخاص به هر خسارت دیده بیش از خسارت وارده نباشد اهدایی مازاد برخسارت وارده مشمول مالیات اتفاقی خواهد بود." - وزیر کشور و وزیر امور اقتصادی و دارایی "

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی وزارت امور اقتصادی و دارایی به موجب لایحه شماره ۹۱۰۲۸۹۲-۹۱۰۱۸-۱۳۹۹، نامه شماره ۲۰۰۰۲۴۷۹۵-ص-۱۳۹۸.۱۲.۲۸ معاون امور حقوقی و مجلس سازمان امور مالیاتی کشور را ارسال کرده است که متن آن به قرار زیر است:

* جناب آقای دکتر جلیلی

معاون محترم امور حقوقی و مجلس

با سلام و احترام:

بازگشت به نامه شماره ۹۱۰۲۱۸۹۵۶-۱۳۹۸.۱۱.۶ موضوع درخواست ابطال بند ثالث مقرر در ماده ۲ آیین نامه اجرایی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم، به استحضار می رساند: به استناد تبصره ماده ۱۲۷ قانون یاد شده « ضوابط اجرایی بندهای (الف) و (ب) طبق آیین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور تهیه خواهد شد.» با توجه به مقررات مواد ۱۲۳، ۱۲۶ و ۱۵۶ قانون ذکر شده منافی که به اشخاص واگذار می شود به صورت سالانه مشمول پرداخت مالیات است، ضمن اینکه اظهارنامه مالیاتی بابت درآمد مذکور، می بایست برای یک سال مالیاتی تسلیم گردد و رسیدگی به اظهارنامه اشخاص نیز به طور سالانه انجام می گیرد. همچنین مقررات بند ثالث معترض عنه که مقرر می دارد « وجه یا کمک مالی ظرف یک سال از تاریخ وقوع خسارت اهدا شده باشد» در راستای نظم دهی و ایجاد شفافیت و به موجب اختیارات حاصله از تبصره ماده ۱۲۷ قانون مذکور در خصوص پرداخت به خسارت دیدگان وضع شده و مفاد آن با مدلول مواد ۱۲۳، ۱۲۶ و ۱۵۶ قانون اشاره شده مطابقت داشته و با توجه به مقررات حاکم در خصوص تسلیم اظهار نامه برای درآمد یک سال و رسیدگی به آن به طور سالانه تهیه شده است. با عنایت به مراتب مزبور، بند مورد بحث خلاف قانون و خارج از حیطه اختیارات وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور نمی باشد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰.۲.۲۸ با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء، به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

بربنای بند «ب» ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم: «وجه یا کمکهای مالی اهدایی به خسارت دیدگان جنگ، زلزله، سیل، آتش سوزی و یا حوادث غیرمترقبه دیگر» مشمول مالیات اتفاقی نخواهد بود. نظر به اینکه قسمت ثالثاً از ماده ۲ آیین نامه اجرایی بندهای (الف) و «ب» ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۸.۴.۲۵ با افزودن شرط جدید مبنی بر اینکه «وجه یا کمک مالی ظرف یکسال از تاریخ وقوع خسارت اهدا شده باشد»، موجب تضییق حکم قانونگذار شده، لذا مقرر مذکور با حکم مقرر در بند «ب» ماده ۱۲۷ قانون مالیاتهای مستقیم مغایر است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.

مهدی دربین

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

آئین نامه اجرای بند های " الف و ب " ماده ۱۲۲ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶

ماده ۱ = سازمان های خیریه یا تمام المنفعه یا وزارتخانه ها یا موسسات دولتی یا شرکتهای دولتی یا شهرداریها یا نهادهای انقلاب اسلامی موضوع بند " الف " باید بموجب قانون یا اساسنامه تاسیس یا وقفنامه یا مصوبات دولت حسب مورد مجاز به پرداخت کمکهای نقدی و غیر نقدی بلاعوض باشند.

ماده ۲ = وجوه یا کمکهای مالی اهدایی موضوع بند " ب " با احراز شرایط ذیل مشمول مالیات اتفاقی نخواهد بود.
اولاً " وقوع خسارت ناشی از حوادث مذکور در بند " ب " بوده و بتأیید فرماندار یا بخشدار محل وقوع خسارت رسیده باشد.

ثانیاً " میزان خسارت وارده توسط ممیز مالیاتی و نماینده دادگستری محل وقوع خسارت و عندالافتضاء یا استناداً از اظهار نظر اشخاص بیمبر و مطلع که از طرف فرماندار یا بخشدار محل معرفی خواهد شد تعیین شده باشد میزان خسارتی که بترتیب مذکور تعیین میشود برای استناد به آن معافیت مالیاتی قطعی است.

ثالثاً " وجه یا کمک مالی طرف یکسال از تاریخ وقوع خسارت اهداء شده باشد.

رابعاً " مجموع وجوه یا کمکهای مالی اهدایی از طرف اشخاص به هر خسارت فیده پیش از خسارت وارده نباشد استناداً به میزان خسارت وارده مشمول مالیات اتفاقی خواهد بود.

ماده ۳ = اشخاص مذکور در ماده یک و پرداخت کنندگان وجوه یا کمکهای مالی موضوع بند " ب " مکلفند ظرف یکماه از تاریخ پرداخت شهرت مبلغ پرداختی و در صورتیکه پرداخت غیر نقدی باشد نوع و قیمت تمام شده آن و هویت و مشخصات دریافت کننده را در تهران به اداره کل خدمات مالیاتی و در مراکز استانیها به ادارات کل امور اقتصادی و دارایی و در شهرستانها به ادارات امور اقتصادی و دارایی محل ارسال نمایند در مواردیکه پرداخت به علت خسارت ناشی از حوادث مذکور در بند " ب " باشد فهرست ارسالی باید از جهت وقوع خسارت بتأیید فرماندار یا بخشدار محل برسد.

ماده ۴ = در صورتیکه پرداخت کنندگان موضوع بندهای " الف و ب " ترتیبات و شرایط تکالیف مقرر در این آئین نامه را حسب مورد رعایت ننموده و یا در موعد مقرر انجام ندهند با دریافت کنندگان متخلفان " مشمول پرداخت مالیات استعداضه خواهند بود ، احراز و رعایت بندهای ثانیا " و رابعاً " ماده آییننامه پرداخت کنندگان نبوده و حکم و تکلیف این ماده نخواهد بود.

ماده ۵ = ادارات مذکور در ماده ۲ این آئین نامه هر سناسیای و اسامه را برای رسیدگی و تهیه آوری سوابق و در صورت لزوم تشخیص درآمد و مطالبات مالیات متعلقه بجز در موارد مالیاتی مشروط ارسال خواهد نمود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی
محمدجواد آیت الله عینی

رئیس هیئت مدیره
وزیر کشور

سال "رونق تولید"

دفتر فنی و مدیریت ریسک مالیاتی

جناب آقای ناجمیر ریاحی

مدیر کل محترم دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی

با سلام و احترام

بازگشت به نامه‌های شماره ۲۱۲/۲۲۷۳۹/ص مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۳۰ و شماره ۲۱۲/۲۱۴۲۰/ص مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۴ در خصوص «شکایت جناب آقای بهمن زبردست به خواسته ابطال شرط ثالث مقرر در ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف) و (ب) ماده ۱۲۷ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن» به آگاهی می‌رساند:

به استناد تبصره ماده ۱۲۷ قانون یاد شده "ضوابط اجرایی بندهای (الف) و (ب) طبق آیین‌نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور تهیه خواهد شد."

با عنایت به مقررات مواد ۱۲۳، ۱۲۶ و ۱۵۶ قانون مالیات‌های مستقیم، منافی است که به اشخاص واگذار می‌شود به صورت سالانه مشمول پرداخت مالیات است، ضمن اینکه اظهارنامه مالیاتی بابت درآمد مذکور، می‌بایست برای یک سال مالیاتی تسلیم گردد و رسیدگی به اظهارنامه اشخاص نیز به طور سالانه انجام می‌گیرد.

بند ثالث مورد بحث در راستای نظم دهی و ایجاد شفافیت با اختیارات حاصله از تبصره ماده ۱۲۷ قانون مذکور در خصوص پرداخت به خسارت دیدگان و انطباق موضوع با مواد ۱۲۳، ۱۲۶ و ۱۵۶ قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشد.

با توجه به مراتب فوق، شرط ثالث مقرر در ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی مورد بحث مبنی بر اینکه «وجه یا کمک مالی ظرف یک سال از تاریخ وقوع خسارت اهدا شده باشد»، بنا به اختیار قانونی وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور در تعیین ضوابط اجرایی و با توجه به مقررات حاکم در خصوص تسلیم اظهارنامه برای درآمد یک سال و رسیدگی به آن به طور سالانه، وضع گردیده است، لذا خلاف قانون و خارج از حیطه اختیارات وزارت متبوع و وزارت کشور نبوده است.

محمد برزگری

مدیر کل دفتر فنی و مدیریت ریسک مالیاتی